

Sisällysluettelo

Esipuhe		6
Kirjan rakenne ja käyttö	Rakennustöiden turvallisuusohjeet tuotantonimikkeittäin	7
	Rakennuskoneiden käyttöturvallisuusohjeet	8
Työturvallisuuden tärkeimmät tehtävät	Yhteinen työmaa	10
	Turvallisuusjohtaminen	11
	Perehdyttäminen ja työnopastus	12
	Vaarojen tunnistaminen ja poistaminen	
	Vaaralliset työt	15
	Yksintyöskentely	16
	Urakoitsijoiden oma turvallisuussuunnittelu	17
	Vaaroista ja läheltä piti -tilanteista ilmoittaminen	21
	Tietoiskun järjestäminen	23
	Henkilökohtaiset suojavälineet	
	Suojaintarpeen määrittäminen	24
	Tavallisimmat suojaimet	24
	Tärinältä suojautuminen	28
	Suojainmerkinnät käsikirjassa	28
	Ergonominen työskentely	
	Hyvän ergonomian vaikutukset	30
	Ohjeita ergonomiseen työskentelyyn	31
	Ergonomiaa parantavia apuvälineitä	31
	Ulkomaisten työntekijöiden perehdyttäminen	35
	Vastuuasiat	
	Työnantajan velvollisuudet	36
	Itsenäisen työsuorittajan velvollisuudet	37
	Työntekijän velvollisuudet ja oikeudet huolehtia turvallisuudesta	38
Oman työn turvallisuussuunnittelu	Vaarojen tunnistaminen ja poistaminen	39
	Läheltä piti -tilanteista ilmoittaminen	39
	Ergonomiset työmenetelmät ja henkilönsuojaimet	39
	Yksin työskentely	40
	Velvollisuudet ja oikeudet turvallisuudesta huolehtimiseen	41
TR-mittarin teemat	Työskentely	42
	Telineet, kulkusillat ja tikkaat	42
	Koneet ja välineet	43
	Putoamissuojaus	44
	Sähkö ja valaistus	45
	Järjestys ja jätahuolto	45
	Pölyisyys	46
MVR-mittarin teemat	Työskentely ja koneenkäyttö	46
	Kalusto, sähköt ja valaistus	47
	Suojaukset ja varoalueet	48
	Ajo- ja kulkuväylät	48
	Järjestys ja varastointi	48
Ensiapuohjeet		49
Rakennuskoneet ja -laitteet työmaan suunnittelussa	Vaarojen kartoitus	51
	Koneita koskevat säädökset	52
	Toimenpiteet työmaan suunnittelussa	53
	Toimenpiteet työmaan toteutuksessa	54
	Työntekijän velvoitteet	54
	Toimenpiteet laiteryhämätasolla	55
	Toimenpiteet ongelma- ja häiriötilanteissa	55

Rakennustöiden turvallisuusohjeet tuotantomikroittain

57

1 Purkaminen ja säilyttäminen	1	Purkaminen ja säilyttäminen: väliaikainen tuentatyö	58
	11	Rakennusosien purkaminen	59
	12	Haitallisten aineiden purkaminen: asbestia sisältävien aineiden purku	60
	12	Haitallisten aineiden purkaminen: kivihiilipikeä sisältävien aineiden purku	61
	12	Haitallisten aineiden purkaminen: PCB:tä ja lyijyä sisältävien saumausmassojen purku	62
	12	Haitallisten aineiden purkaminen: kosteus- ja mikrobivaurioituneiden rakenteiden purku	63
2 Maarakentaminen	22	Maarakentaminen: raivaus ja purku	64
	22	Maarakentaminen: maankaivu	65
	22	Maarakentaminen: maa- ja kalliovahvistus	66
	22	Maarakentaminen: putket, salaojat	67
	22	Maarakentaminen: täyttö	68
	23	Kalliorakentaminen: louhinta	69
	24	Pohjarakentaminen: paalutus	70
3 Aluerakentaminen	31–33	Alueen päällystäminen: kivi- ja puupäällysteet, asfaltointi	71
	36	Aluevarustaminen	72
4 Betonirakentaminen	41	Betonirunkorakentaminen: muottityö	73
	41	Betonirunkorakentaminen: raudoitus	74
	41	Betonirunkorakentaminen: betonointi	75
	41	Betonirunkorakentaminen: betonipumppaus	76
	42	Betonielementtirakentaminen	77
	44	Pintabetonointi	78
	45	Betonirakentamisen jälkityöt: piikkaus ja paikkaus	79
5 Kivirakentaminen	51	Muuraaminen 52 Kiviverhoilu	80
	53	Tiilikattaminen	81
	54	Laatoitus	84
6 Metallirakentaminen	61	Metallirunkorakentaminen	83
	62	Metallielementtirakentaminen	84
	63	Metallivalmisosarakentaminen: metalliovet ja -ikkunat	85
	64	Täydentävä metallirakentaminen: metallirakennetyö	86
	64	Täydentävä metallirakentaminen: hissit ja liukuportaat	87
	65	Metallilevyrakentaminen: pelti- ja muotolevyt	88
7 Puu- ja levyrakentaminen	71	Puurunkorakentaminen	89
	71	Puurunkorakentaminen: vesikattorakenteet	90
	72	Puuelementtirakentaminen	91
	73	Puuvalmisosarakentaminen: puuovet ja -ikkunat	92
	74	Levyrakentaminen: väliseinät	93
	74	Levyrakentaminen: alakatot	94
	75	Puupintarakentaminen: parkettityö	95
	75	Puupintarakentaminen: sisäpuuverhous 111 Kiintokalustaminen: kalusteasennus	96
8 Lasirakentaminen	81	Lasittaminen	97
9 Eristäminen	91	Lämmön- ja ääneneristys	98
	92	Vedeneristys	99
	93	Palosuojaus	100
	94	Saumaus	101
10 Pintarakentaminen	101	Rappaus	102
	102	Tasoitus: betonipintojen etuoikaisu	103
	102	Tasoitus	104
	103	Maalaus ja tapetointi	105
	104	Mattopäällystys	106
	105	Massapäällystys	107
11 Varustaminen	113	Laiteasentaminen: LV-työt	108
	113	Laiteasentaminen: IV-työt	109
	113	Laiteasentaminen: Sähkötyöt	110

Rakennuskoneiden käyttöturvallisuusohjeet

111

Rakennussahat ja yleiskoneet, s. 112	Käsipyörösaha	114
	Jiirisaha	116
	Pöytäsiirkeli	118
	Ketjusaha	120
	Imuri	122
	Maaliruisku	124
Käsityökoneet, s. 126	Naulain	128
	Porakone	130
	Poravasara ja piikkauskone	132
	Kulma- ja timanttihiomakone	134
	Taso- ja epäkeskohiomakone	136
	Laatta- ja tiilisaha	138
	Sähköhöylä	140
	Puukko- ja pistosaha	142
	Henkilönostolaitteet, rakennushissit ja kuljetimet, s. 144	Henkilönostin
Henkilötavarahissi		154
Tavarahissi		156
Tikasnostin		158
Nostolaitteet		160
Hihnakuljetin		162
Nosto- ja siirtoapulaitteet, s. 164	Nostoastia	168
	Nstoraksit	170
	Levy- ja kanavanostin	172
Työelineet ja työtasot, s. 174	Telineet	176
	Työpukit	178
	Tikkaat	180
	Suojakaiteet	182
Betonin- ja elementtien käsittelykoneet, s. 184	Teräksen leikkurit ja taivuttimet	188
	Betonin- ja laastinsekoitin	190
	Betonin- ja laastinsiirtopumppu	192
	Sauvatärytin	194
	Tärypalkki	196
	Betonihierin	198
	Lattiahiomakone	200
	Lattiajyrsin	202
	Lattiasaha ja laikkaleikkuri	204
	Urajyrsin	206
	Elementtien välivarastointi- ja tuentalaitteet	208
	Lämmityskalusto, s. 210	Rakennuskuivaajat
Mittaus- ja tiedonsiirtokalusto, s. 214	Teodoliitti ja takymetri	216
	Vaaituskoje	218
	Tasolaser	220
	Putkilaser	222
	Etäisyysmittari	224
	Rakenne- ja metallinilmaisin	226
Työmaan tilapäisrakennukset ja rakenteet, s. 228	Työmaan rakennukset	232
	Sähkökeskukset	234
	Sähköaggregaatit (-generaattorit)	236
	Hiitsauskone	238
Maarakennuskalusto, s. 240	Täryjyvä	242
	Tärylevy	244
	Uppopumppu	246
	Keskipakoispumppu (polttomootorikäyttöiset)	248
	Pienkuormaaja ja -dumpperi	250
	Paineilmavasara ja -pora	252
	Kompressori	254